

Plus

NÄIN TEET KUOLINSIIIVOUKSEN

KEVYT LOPPUMATKA

Tavaramme kantavat yksityisiä muistojamme.
Kun kuolemme, myös tavarat lakkaavat elämästä. Ne jäävät
muille, yleensä harmiksi. Ennen kuin niin käy, voi itse tehdä oman
kuolinsiivouksensa. Se on tunteellista, hyödyllistä ja vie paljon aikaa.

RIITTA ESKOLA TEKSTI

NÄIN TEET KUOLINSIIVOUKSEN

Muutot, erot, leskeytymiset ja sairastumiset inspiroivat tekemään kuolinsiivouksen. Sen tarkoituksena on hävittää ne tavarat, joita ei loppuelämässään enää tarvitse. Kuolinsiivous eroaa kuolinpesän siivouksesta siten, että asukas siivoaa oman pesänsä itse – vielä eläessään.

Ilman **Margareta Magnussonin**, 86, opaskirjaa *Mitä jälkeen jää – taito tehdä kuolinsiivous* (Tammi) tavaroiden perkaamisen aloittaisi todennäköisesti väärästä päästä: valokuvista. Magnusson nimittäin neuvoo karsimaan kuvat viimeiseksi.

Syy on se, että niitä selatessa menee eniten aikaa ja kirpoaa kyyneliä. Päiväkirjoja ja henkilökohtaisia papereita kannattaa hävittää hyvin harkiten, sillä kuolinsiivous on myös kuolinnaamio. Haluatko, että jälkeen jää ilmeetön maski, kiillotettu kuva, josta on siivottu kaikki salaisuudet, häpeä, tuska, seksilelut ja pahimmat mokat?

” Isäni kuoli yllättäen, kun olin teini. Sain hänen puhelimensa. Kun luin puhelimen muistiinpanoja ja hänen viestejään muille ihmisille, isästä paljastui ihana, sävykäs ja lämmin ihminen, eikä se veemäinen kurin-pitoautomaatti, jollaisena häntä pidin. Puhelin on aarteeni. Sen avulla isäni kasvatti minua aikuiseksi kuolemansa jälkeen.” HANNA, 23

PÖLYÄ VINTILLÄ JA KOMEROISSA Kuolinsiivous kannattaakin aloittaa ullakkokomeroista ja kellarista ja edetä autotallin kautta eteisen komeroihin. Ne kätkevät tavaroita, joita ei enää muista.

Fiksuinta on hankkiutua ensin eroon lapsuusaikaisesta balettipuvusta tai neljä numeroa liian pienestä hiihtoasusta, neuvoo kirjassaan Magnusson. Hän itse luopui lastensa optimistijollasta, kun lapset alkoivat käydä seitsemäkymmentä.

Hänestä ei ollut reilua jättää kaikkea elämän varrella kertynyttä tavaraa omaisten huolehdittavaksi. Melkein kaikilla on omistakin tavaroistaan enemmän kuin tarpeeksi huolta.

Vaikka kuolinsiivouksen tekee terveenä ja iloisesti, siihen liittyy myös lopullisuus. Tavaroihin tarrautuneet tunteet irtoavat, kun esineistä pyrkii eroon. Kukaan Magnussonin lapsista ei halunnut pöytää, jonka alta he olivat kasvanut aikuisuuteen.

KUOLINSIIVOUKSESSA HÄVITETÄÄN TAVARAT, JOITA EI LOPPUELÄMÄSSÄÄN ENÄÄ TARVITSE.

Silti Magnusson väittää, että rakkaistakin tavaroista luopuminen on hauskaa. Mitä kauemmas tavarat saa kaatopaikalle heitettyä sen iloisemmaksi tulee, hän väittää. Kaatopaikalle heittämistä kannattaa silti ensin harjoitella horjuvilla lastulevyhyllyillä tai pölyisillä paperimassaolioilla. Vasta sitten on arvokkaampien tavaroiden vuoro – ehkä ne löytävät uuden elämän toisaalla, eivät kaatopaikalla.

SURUA JA SOPIMUKSIA

Eräs rouva on luvannut itsensä parikymmentä vuotta vanhemmalle ystävättärelleen hävittää hänen omaisuutensa, jos ystävätär päätyy hoitokotiin tai ymmärtämättömään tilaan.

Sitä varten on tehty edunvalvontavaltakirja ja testamentti asianajotoimistossa ja paperit on talletettu pankin tallelokeroon. Luottoystävä on valtuutettu myymään omaisuus, siivoamaan asunto. Vastineeksi hän perii ystävättärensä. Asiakirjat on tarkoitus ottaa esille sitten, jos 30 vuotta kuulumattomissa olleet lähisukulaiset ilmestyvät kyselemään omaisuuden perään.

Järjestelyyn suostunut rouva myöntää, että on raskasta ajatella ystävältä luopumista ja myös sitä, kuinka iso työ on asunnon tyhjentämisessä. Magnusson neuvookin kysymään vanhenevilta sukulaisilta hienotunteisesti suoraan, mitä he aikovat tehdä tavaroilleen sitten, kun eivät niitä enää tarvitse. →

Päiväkirjoja ja henkilökohtaisia papereita kannattaa hävittää hyvin harkiten.

KUOLINSIIVOUS KANNATTAA ALOITTA A ULLAKKOKOMEROSTA JA KELLARISTA.

Mieti, tarvitsetko useampia astiasarjoja, vai riittäisikö yksi arkeen ja toinen juhlaan?

HUONEIDEN SISÄLLÖSTÄ ON HYVÄ TEHDÄ LUETTELO. NÄIN TAVARAT ON HELPOMPI LÖYTÄÄ JA MYYDÄ.

KUVA ADOBE

Isoimpia tavaroitaan kannattaa lahjoittaa lapsenlapsilleen tai tuttavilleen eläessään.

Magnusson valitsi tavarat, joista halusi luopua ja kutsui ystäviä kylään. Hän kehottaa varaamaan valmiiksi pusseja ja laatikoita, jotta ystävät voivat ottaa tavarat heti mukaansa.

Toisaalta Magnussonilla oli suvussa periytyneitä koruja. Kysymättä lapsilta tai lastenlapsilta hän myi ne, jotta lasten ei tarvitse riidellä niitä jakaessaan.

TAVAROIHIN HINTALAPUT

Kun kuolinsiivous on edennyt siihen, että eteisen komeroissa on vain tarpeellista tavaraa, alkaa asuinhuoneiden tavaratarpeen selvittäminen. Magnusson neuvoo piirtämään jokaisesta huoneesta ruutupaperille kartan, johon merkitsee heti kierrätettävät huonekalut.

Huoneiden sisällöstä on hyvä tehdä luettelo, sillä tavaroitaan on mahdoton muistaa. Hän mainitsee erään, jolle oli epähuomiossa kertynyt 12 juustohöylää. Kun tavarat on listattu, ne on helpompi löytää ja myydä. Silloin osaa reagoida, kun näkee jonkun etsivän nettiryhmässä pitsiliinaa, 50-luvun senkkiä tai pihkakuppia.

Magnusson on teipannut jokaiseen huonekaluunsa myös lapun, jossa neuvoo niille seuraavan osoitteen. Edunvalvontavaltakirjan ja testamentin ystävättärensä hyväksi tehnyt rouvakin on merkannut tavaroihinsa hinnan, jonka toivoo aikanaan saatavan tavaran myynnistä. Laputtaminen helpottaa perijän työtä ja arvoesineet löytävät uudet arvostajansa.

KUOLINSIIVOSTA VARTEN KANNATTAA HANKKIA PAPERISILPPURI.

PÖYDÄLLINEN ASTIOITA

Keittiössä Magnusson neuvoo säilyttämään vain sen verran astioita kuin ruokapöydän ääreen mahtuu ruokailijoita. Keräilijöille kelpaavat ehjät kahvikupit ja maitokannut. Nuoret ostavat kirputoreilta ja kierrätystavarataloista yksittäisiä astioita, koska yhtenäiset astiat eivät juuri nyt ole muodissa. Arabia maksaa pienen korvauksen kierrätysposliinistaan.

Sisustuslehdessä varmasti kohta esitellään taidelasikulhoja värikkäinä tuikkumaljoina. Myös pihkakupit ja kuhmurapöydät palaavat todennäköisesti muotiin.

SILPPURIIN TAI VESIVELLIKSI

Ainoa esine, joka kuolinsiivousta varten tarvitsee Magnussonin mielestä hankkia, on paperisilppuri. Jos ei halua silppuria, kuitit, vakuutuspaperit, terveysselfitykset ja henkilökohtaiset kirjeet voi laittaa muovipussiin ja kastella. Kun pussia hieroo hetken, paperi mössöytyy ja vie salaisuudet mennessään. Selluloosan voi hävittää sekajätteisiin. Silppuri ei siedä niittejä. Vetistys säästää niittien nypimiseltä.

SÄILYTÄ, MYY, LAHJOITA

Magnusson lajitteli vaatteensa säilytettäviin, myytäviin ja lahjoitettaviin. Liian pienet tai liian isot vaatteet kannattaa säilyttää vain, jos niiden laatu on pitänyt arvonsa. Silkille, kasmirille ja merkkivaatteille on aina ostajia. Jos ei, niin ainakin ottajia.

Vaatteiden myyminen kirputoreilla voi olla kuitenkin eri vartalomuotojen takia hidasta, joten moni päätyy lahjoittamaan vaatteensa hyväntekeväisyyteen tai lastenlasten pukujuhliin.

HARKITSE VIELÄ KERRAN

Mieti, miten rajusti karsit henkilökohtaista historiaasi. Kenties lapsemme haluavat kuitenkin säästää muistoja, jotka kertovat heidän vanhemmistaan – ei siistiksi ja ilmeettömäksi siivottua kuolinnaamioita, vaan omanlaistaan ja elävää. Toisaalta, onko ristiriitaista, jos hävität omia muistoja, mutta säästät tunnesyistä vanhempi esineitä, kirjeitä ja päiväkirjoja?

NÄIN TEET KUOLINSIIVOUKSEN

KUVA ADOBE

ULKOISTA AMMATTILAISALLE

TAVAROIDEN JA VALOKUVIEN LÄPIKÄYMISEEN liittyy paljon tunteita, joten karsiminen on hidasta. Joskus omien tavaroiden lisäksi on läpikäytävänä myös omien vanhempien tai muiden sukulaisten omaisuus. Silloin siivous onnistuu ehkä helpommin ulkopuolisen ihmisen kanssa.

JOS ASUNTO PITÄÄ SAADA NOPEASTI TYHJÄKSI esimerkiksi kuolintapauksen vuoksi, saattaa paniikissa hävittää sellaista, joka harmittaa myöhemmin.

– Ulkopuolinen osaa sanoa, että säästä näiden kymmenen mekon joukosta tämä yksi ja myy loput. Tai että laita nämä tavat tai paperit syrjään ja käy läpi vaikka vuoden kuluttua pahimman tunnelatauksen mentyä ohi, monissa kuolinsiivouksissa apuna ollut sisustussuunnittelija **Jaana Mertama** sanoo.

Hän suosittelee muutenkin tavaroiden läpikäyntiä elämän murroskohdissa. – Toisen ihmisen kanssa tavaroihin liittyviä muistoja on helppoa ja mielenkiintoista käydä läpi. **LF**

ULKOPUOLISTA APUA:
VALOISAARKI.FI SEKÄ
AMMATTIJÄRJESTÄJÄT YMPÄRI
SUOMEN AMMATTIJÄRJESTÄJÄT.FI

POSTIMERKKEJÄ KÄYTETÄÄN NYKYISIN NIIN HARVOIN, ETTÄ POSTIMERKKINOSTALGIA NOUSEE VARMASTI.

Ennen tärkeiden papereiden hävittämistä on hyvä tarkistaa, etteivät lasten syntymätodistukset tai neuvolakortit mene roskiin. Ne dokumentoivat hellyttäviä hetkiä, joita lapset eivät itse muista.

SEKALAISIA OTOKSIA VAI AINUTLAATUINEN KOKOELMA? Valokuvien hävittäminen vie eniten aikaa, koska niitä on ihana katsella. Hävittä kuvat, joista et tunne ketään. Säästä arvokkaan näköiset keräilykappaleet, joissa voi olla kulttuurihistoriaa, vanhoja tapahtumia ja tapoja. Vastikään kuopiolainen **Leo Kosonen** pelasti roskiksesta yhden ihmisen, **Hilma Koskisen**, elinaikanaan saamat postikortit ja kokosi niistä upean näyttelyn.

Kirjeistä kannattaa leikata talteen ainakin postimerkit leimoineen. Merkkejä käytetään nykyään niin harvoin, että postimerkki-

nostalgia nousee varmasti. Pakkaa merkit kenkälaatikkoon ja kirjoita päälle arvio niiden arvosta.

AARTEITA VAI ONGELMIA? Kaiken tiedon saa internetistä ja kirjoja voi kuunnella, mutta kirjojen tuoksu tulee ainoastaan hyllyssä pölyntyvistä niteistä. Kirjojen hävittäminen on ongelma, koska kaikki haluavat nyt luopua niistä. Magnusson lahjoitti tietosanakirjadinosaursuksensa lähikouluun. Vain perheraamatun hän jätti lapsilleen, koska *Raamatun* lehdille oli kirjoitettu sukupolvien ketju.

Moni haluaa säästää yhdessä lastensa kanssa luetut ihanuudet, kuten vaikka Muumikirjat ja Koiramäet. Niiden ohessa voi säilyttää esineitä, joita haluaa katsella kuolemaansa asti. •

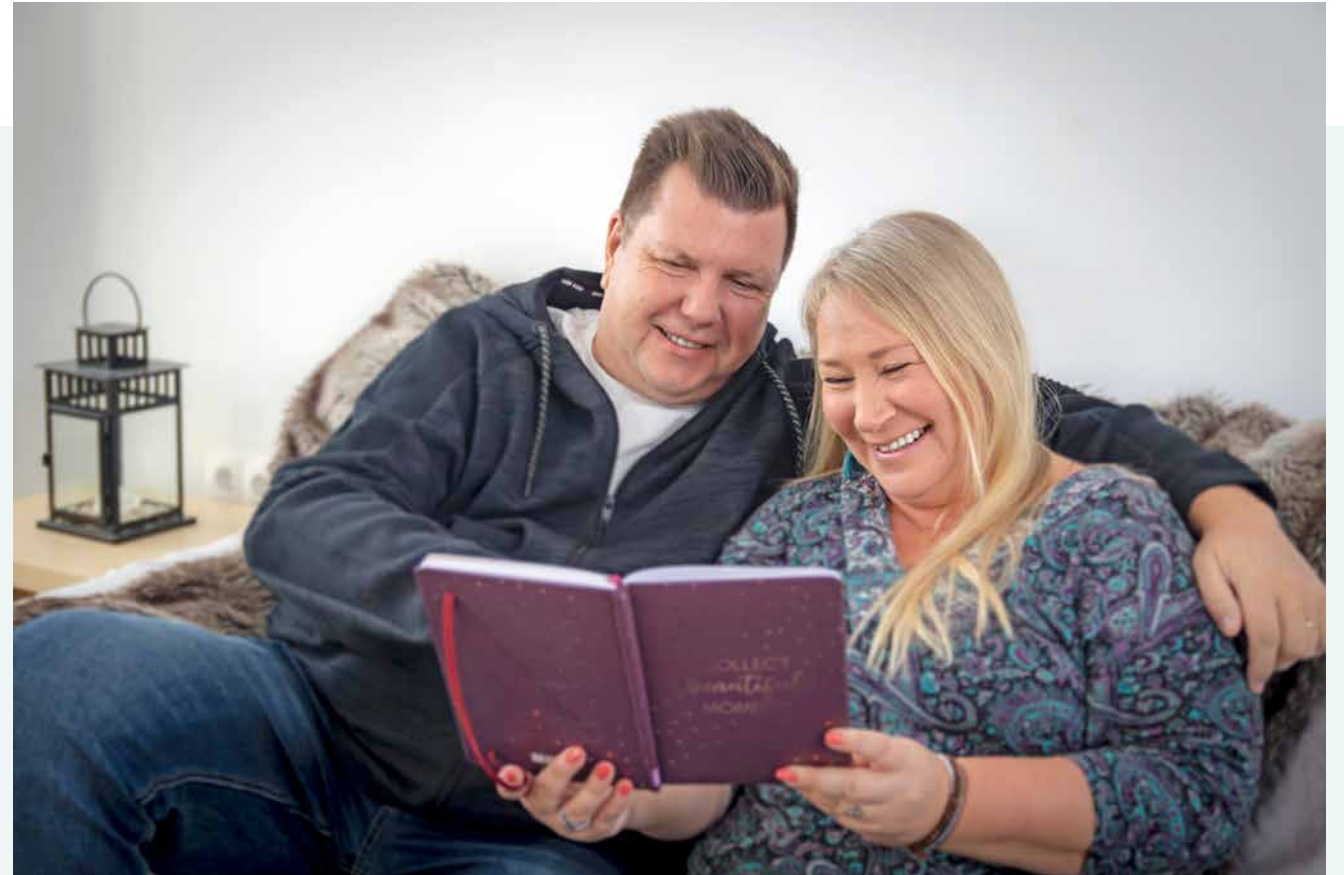
LÄHDE: MARGARETA MAGNUSSON: MITÄ JÄLKEEN JÄÄ. TAITO TEHDÄ KUOLINSIIVOUS, TAMMI 2017

ROMUSTA AARTEEKSI NETTIKIRPPIKSELLÄ

VARASTON PERIMMÄISET ROMUT kannattaa kuvata ja myydä tavarat netissä. Epämääräinen himmeli voi olla tonnin valaisin tai omituinen lasimöykky himoittua taidetta. Myös vanha villatai silkkimatto voi olla arvokas.

HUUTO.NET TAI TORI.FI -SIVUSTOT ovat hyviä myyntikanavia, ja niitä selaamalla pääsee hajulle tavaroiden hinnoista. Merkki-vaatteita ja -laukkuja myyvät niihin erikoistuneet sivustot.

HUUTOKAUPPIAASEEN ja vanhojen tavaroiden ostajaan on viisain ottaa yhteyttä silloin, kun sukulaiset ovat saaneet haluamansa. On myös siedettävä ajatus, että kauppias ostaa halvalla ja myy kalliilla.

KUVA MIKAEL HINDSBERG

ELÄMÄ 40 LAATIKOSSA

Muutot kotimaassa ja ulkomailla ovat inspiroineet **Nina** ja **Jyrki Saloa** vähentämään tavaroitaan – myös silloin, kun he ovat muutaneet pienemmästä asunnosta isompaan. Viimeisimmässä muuttokuormassa lähti Helsingistä Espanjaan ainoastaan 40 laatikkoa. Kolmessa niistä oli valokuvia. Lopuissa astioita ja vaatteita.

– Pyyhkeitä ja lakanoita ei olisi tarvinnut ottaa mukaan, mutta niihin oli kätevä pakata astioita, joilla on meille merkitystä, Nina sanoo. Tärkeimmät, korkeat häälasit, Nina säilyttää puisessa viinilaatikossa, josta ne otetaan hääpäivänä esille 28. kerran.

Muuton alla he luopuivat kaikesta, millä ei ole erityistä merkitystä. Nina toteaa, että

tavaroista luopuminen on ollut surullista, vaikka se onkin ollut vapaaehtoista.

– Tunteita kantavista esineistä luopumisessa ei ole mitään kivaa, ei huojennusta eikä helpotusta. Meillä ei ole lapsia, joten esineemme ovat vain meitä itseämme varten.

Tavaroita ei ole varastossa, koska varastoiminen tarkoittaisi tarpeettomien tavaroiden säilyttämistä.

– Meillä on Jyrkin isän keräämää taidetta ja lasia, mutta vain sellaista, josta itse pidämme.

Nina otti Espanjaan mukaansa vanhemmilta perimänsä matkalaukun, jolla Ninan isä on aikoinaan muuttanut tavaransa Ninan äidin luo. Laukku jatkaa matkaansa seuraavaksi ehkä Indonesiaan.

Ninan ja Jyrkin uusi koti järjestyi yllättäen niin nopeasti, että muuttokarsintaan jäi Suomessa aikaa vain kuukausi.

VALOKUVIA EI SAA UUSIA

Nina kuvaa paljon. Nykyään valokuvat säilyvät sähköisesti, mutta paljon matkustavan pariskunnan kotona arvostetaan vuosien varrella kertyneitä albumeja. Nina karsi myös valokuvia, joskin kyynelten läpi.

– Lapsuuskuvia ja yhteisten matkojen kuvia säilytän. Ellei kuvia olisi voinut ottaa mukaan, →

– Meillä on Jyrkin isän keräämää taidetta, mutta vain sellaista, josta itse pidämme.

Plus

NÄIN TEET KUOLINSIIIVOUKSEN

ne olisi pitänyt polttaa. Se nuotio olisi ollut järkyttävän surullinen, todellinen koko elämän kuolinsiivous.

Huonekalut ja kodin esineet Salot möivät suurimmaksi osaksi netissä. Ystävät varasivat tavaroita heti, kun kuulivat heidän muutostaan. Tutut

– Säilytän lapsuuskuvia ja yhteisten matkojemme kuvia.

lähettävät nyt kuvia, joissa ”istutaan sun sohvassa”, ”sun kukka kukkii” tai ”kynttilälyhty loistaa”. Tavaroiden uusi elämä ystävien luona herättää Ninassa haikeutta ja hyvää mieltä.

Nina muistelee jättimäistä, turkoosia buddhapatsasta, johon pariskunta kauan sitten mieltyi. Buddha muutti aina ensimmäisenä uuteen kotiin. Mystisesti se löysi jokaisesta kodista heti paikan, vaikkei se ikinä väriltään sopinut minnekään.

– Sitä jaksoi raahata yksin, kun otti korvista kiinni. Onneksi se pääsi hyvään uuteen kotiin. •

KUVA MIKAEL HINDSBERG

Ison kivibuddhan virkaa toimittaa Salojen perheessä nyt puinen minifiguuri.

HYVÄ PÄÄTÖS

Jätä perinnöksi inhimillisempi maailma.

Tilaa
testamentti-
esite!

Lakimiehemme opastavat sinua veloituksetta.
Ota yhteyttä: mia.ekstrom@punainenristi.fi tai 040 562 2472.

punainenristi.fi/testamentti

Punainen Risti